

UCHWAŁA NR 114/XVII/2025
RADY MIASTA ZAMBRÓW

z dnia 30 grudnia 2025 r.

**w sprawie uchwalenia Zambrowskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) w zw. z art. 10 ust. 2a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) Rada Miasta Zambrów uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Zambrowski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 stanowiący Załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Realizacja zadań wynikających z Zambrowskiego Programu Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 finansowana będzie ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie Miasta Zambrów.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Zambrów.

§ 4. Uchwała wchodzi z życiem z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Kamil Kowalczyk

Zambrowski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029

I. Wstęp

1. Zadania związane z prowadzeniem działań profilaktycznych i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii są zadaniami własnymi gminy. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii nakładają na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na okres nie dłuższy niż 4 lata.

2. Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom prowadzi działalność profilaktyczną i rozwiązywania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Zadaniem tej instytucji w myśl ustawy, jest również monitorowanie gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

3. **Zambrowski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029** zwany dalej „Programem” ma na celu wspieranie zambrowskich rodzin z problemem uzależnienia od alkoholu, substancji psychoaktywnych, psychotropowych i odurzających, które stanowią zagrożenie dla zdrowia i życia. Ma także na celu wspieranie rodzin, które są tymi uzależnieniami zagrożone. Skierowany jest do wszystkich placówek, instytucji, stowarzyszeń oraz mieszkańców naszego miasta zainteresowanych współpracą w zakresie rozwiązywania tych problemów. Szkody społeczne i ekonomiczne związane z nadużywaniem alkoholu i narkotyków obciążają wszystkich podatników.

4. Niniejszy Program określa cele i zadania, których realizacja będzie wpływać na poprawę stanu zdrowia mieszkańców Zambrowa. Aby ograniczyć eksperymentowanie i używanie oraz aby zapobiegać sięganiu po alkohol i substancje psychoaktywne wśród dzieci i młodzieży szkolnej, należy koniecznie wdrażać działania ukierunkowane na wzmacnianie systemu wartości zdrowia, a także wyuczyć umiejętności psychospołecznych, chroniących dzieci i młodzież szkolną przed używaniem alkoholu i narkotyków.

5. Polski model rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych zakłada, że większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowana na poziomie gmin, które dysponują największą wiedzą o problemach lokalnej społeczności, a także o dostępnych zasobach. Dlatego na podstawie posiadanej wiedzy, należy pamiętać, że osoby nadużywające używek są szczególnie narażone na wykluczenie społeczne. Problemy tych osób, tj. poniesione szkody zdrowotne, bezdomność, wykluczenie z rynku pracy, zachowania kryminalne, niesatysfakcjonujące pełnienie ról społecznych, prowadzą do marginalizacji. Dlatego realizacja Programu ma na celu odpowiednie rozpoznanie problemu, a następnie poprawę funkcjonowania osób uzależnionych w społeczeństwie oraz poprawę ich jakości życia. Zmiana postaw ludzi sięgających po alkohol czy narkotyki oraz zapobieganie negatywnym wpływom otoczenia, będących przyczyną patologicznych zachowań, wymaga prowadzenia działań na szeroką skalę. Zmiany, aby były skuteczne, powinny swoim zasięgiem obejmować społeczność lokalną, tj. rodziny, szkołę, zakład pracy itp. Bez zaangażowania najbliższego otoczenia, trudno spodziewać się pożądaných efektów działań profilaktycznych.

6. Zadania w ramach Programu:

- 1) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych;
- 2) Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występuje problem alkoholowy lub narkomanii;
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, kadry wychowawczej, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych,

a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- 4) Wspomaganie działalności szkół, instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii;
- 5) Udzielanie pomocy psychospołecznej osobom uzależnionym i ich rodzinom, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integracja tych osób ze środowiskiem lokalnym z wykorzystaniem pomocy socjalnej, poradnictwa socjalnego i kontraktu socjalnego;
- 6) Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej;
- 7) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

7. Opracowany Program stanowi kontynuację kierunków i działań realizowanych w mieście Zambrów od kilku lat.

8. Zadania ujęte w Programie są inicjowane w szczególności przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zambrowie, powołaną przez Burmistrza Miasta Zambrów, jak również przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zambrowie.

9. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wskazuje źródła pozyskiwania środków finansowych na realizację tych zadań. Środki te pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (art. 11¹ i 18² Ustawy). Opłaty te stanowią dochód gminy i przeznaczone są na realizację Zambrowskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029.

II. Diagnoza problemu

1. Miasto Zambrów liczy ogółem 20 170 mieszkańców (stan na dzień 24.11.2025r. wg. danych Urzędu Miasta Zambrów), w tym :

- 1) dzieci i młodzieży przed 18 rokiem życia – 3 340;
- 2) osób w wieku produkcyjnym – 11 869;
- 3) osób w wieku poprodukcyjnym 4 961.

2. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą społeczną przez MOPS w latach 2022-2024 przedstawia niżej zamieszczona tabela:

Tabela 1. Liczba rodzin i osób w rodzinach objęta pomocą społeczną MOPS

Rok	Liczba mieszkańców Zambrowa	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu narkomanii
2022	20 862	490	952	14	1
2023	20 609	464	895	13	1
2024	20 396	440	851	11	1

Źródło: MOPS w Zambrowie, UM Zambrów

W rodzinach objętych pomocą społeczną występuje wiele niekorzystnych zjawisk. Są to najczęściej bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała ciężka choroba. W rodzinach występuje również problem nadużywania alkoholu, narkotyków i przemocy.

3. Problem alkoholizmu dorosłych w mieście Zambrów:

Diagnozę problemu alkoholizmu dorosłych w mieście Zambrów oparto na informacjach z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwanej dalej „Komisją” albo „MKRPA”.

Tabela 2. Wnioski do MKRPA w sprawie orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w latach 2022-2024

Rok	Ogólna liczba wniosków	Komenda Powiatowa Policji w Zambrowie	Prokuratura Rejonowa/ Sąd Rejonowy	Zespół interdyscypl. Grupa diag.-pomocowa	Członkowie rodzin
2022	91	36	3	23	29
2023	71	42	0	17	12
2024	77	27	0	34	16

Źródło: MKRPA

Złożenie wniosku do Komisji nie jest jednoznaczne ze skierowaniem osób dotkniętych problemem alkoholizmu na leczenie odwykowe. Tabela 3. ukazuje, jakie były dalsze losy wniosków w sprawie orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w roku 2022, 2023, 2024 r.:

Tabela 3. Decyzje Komisji dotyczące wniosków w sprawie orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w latach 2022 - 2024

Rok	Skierowanie na opinię psychiatryczno - psychologiczną	Skierowane przez Komisję do Sądu o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego	Zawieszenie lub umorzenie postępowania
2022	38	53	8
2023	34	31	26
2024	33	36	15

Źródło: MKRPA

Postanowienia Sądu po rozpatrzeniu wniosków Komisji, dotyczących zobowiązania do leczenia odwykowego przedstawia Tabela 4.

Tabela 4. Postanowienia Sądu po rozpatrzeniu wniosków Komisji

Rok	Leczenie w stacjonarnym zakładzie leczniczym	Leczenie w niestacjonarnym zakładzie leczniczym	Wnioski oddalono/umorzono
2022	3	21	14
2023	7	18	7
2024	3	9	13

Źródło: MKRPA

Do znaczących działań na rzecz przeciwdziałania przemocy (w tym także spowodowanej alkoholizmem w rodzinie) należy zaliczyć pracę członków Komisji w ramach procedury Niebieska Karta. Obowiązek ten został nałożony przez Ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieska Karta. W ramach tego członkowie Komisji wspólnie z policjantami i pracownikami socjalnymi wskazują ofiarom przemocy źródła uzyskania wsparcia oraz pomocy, w tym prawnej i psychologicznej. Natomiast sprawcom przemocy uświadamiana jest ich sytuacja prawna, fakt że ich czyny stanowią przestępstwo oraz są oni informowani o potrzebie poddania się oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym. Poniższa tabela prezentuje dane dot. procedury Niebieska Karta.

Tabela 5. Procedury Niebieskiej Karty

Rok	Liczba prowadzonych procedur NK	Liczba zakończonych procedur	Liczba posiedzeń Grup diagnostyczno-pomocowych	Liczba posiedzeń Zespołu interdyscypl.
2022	113	88	242	5

2023	106	90	219	6
2024	106	54	246	7

Źródło: MKRPA, MOPS w Zambrowie

4. Problem alkoholizmu i narkomanii wśród dzieci i młodzieży:

Diagnozę problemu alkoholizmu dzieci i młodzieży przygotowano na podstawie przeprowadzonej, anonimowej ankiety elektronicznej w szkołach podstawowych i szkołach średnich na terenie miasta Zambrów na przełomie miesięcy wrzesień- październik 2025 r. Badaniem objęto 368 uczniów (w tym 193 kobiety i 175 mężczyzn) ze szkół podstawowych oraz 236 uczniów (w tym 139 kobiet i 97 mężczyzn) ze szkół średnich. Należy podkreślić, że wśród uczniów szkół średnich ponad 30% stanowiły osoby dorosłe.

1) Świadomość zagrożeń:

Zarówno uczniowie szkół podstawowych jak i szkół średnich wykazują dużą świadomość na temat spożywania alkoholu oraz zażywania narkotyków. Około 85% wszystkich badanych uznaje alkohol i narkotyki za niebezpieczne dla zdrowia oraz ponad 90% twierdzi, że alkohol i narkotyki mogą prowadzić do uzależnienia. Z oczywistych względów starsi uczniowie (szkoły średnie) wskazują, że znają również inne niż zdrowotne skutki zażywania alkoholu/ narkotyków np. problemy rodzinne- 62% ankietowanych. W szkołach podstawowych 44% uczniów wskazało taką wiedzę.

2) Motywy sięgania po alkohol i narkotyki:

W przypadku motywów sięgania po używki w obu grupach badawczych wskazywano różne odpowiedzi. Jednakże badanie pokazuje, że zarówno młodzież młodsza i starsza sięga alkohol i narkotyki z podobnych powodów. Najczęściej wskazywanym motywem jest **ciekawość**, która dominuje w szczególności u młodszych, ale nadal pozostaje jednym z kluczowych motywów w szkołach średnich. Równie często zaznaczano **chęć dobrej zabawy**, zwłaszcza wśród młodzieży starszej. Silnym motywem sięgania po używki jest w obu grupach **presja rówieśnicza**, co podkreśla, że chęć dopasowania się do grupy lub obawa przed odrzuceniem mają duży wpływ na pierwsze inicjacje. Wysokim współczynnikiem odpowiedzi w szkołach podstawowych oraz dużą widocznością w szkołach średnich są **problemy rodzinne**.

3) Skala używania alkoholu i narkotyków:

W szkołach podstawowych 31 uczniów (8%) przyznało się, że piło już alkohol. Większość spróbowała piwa/ wódki raz lub dwa razy, tylko niewielka liczba spośród nich przyznała się do sporadycznego lub częstego picia napojów alkoholowych. W tej samej grupie 6 uczniów (2%) sięgało po narkotyki. W przypadku obu używek do pierwszej inicjacji w większości doszło już między 9 a 12 rokiem życia.

W szkołach średnich **128 uczniów (54%) próbowało alkoholu**. Ponad 50% z nich spożywa go sporadycznie. Do częstego spożywania przyznaje się 20% pijących uczniów szkół ponadpodstawowych. Z kolei 71 osób, co stanowi ponad połowę pijących, przynajmniej raz w życiu upiła się alkoholem. Młodzież starszą zapytano też, jak powinna kształtować się cena alkoholu. Tutaj wyniki ankiety były zróżnicowane. 43% wszystkich badanych nie wiedziało jak odpowiedzieć na to pytanie, 34% wskazało, że alkohol powinien być tańszy, z kolei 23% osób twierdzi, że cena alkoholu powinna być wyższa. W przypadku narkotyków/ środków odurzających- **15% czyli 35 licealistów wskazało, że je zażywa**. Większość z nich- 63% przyjmuje te środki czasami lub często i jest to głównie marihuana, a w dalszej kolejności amfetamina, mefedron, kokaina, ekstazy. Pierwsze inicjacje alkoholowe i narkotykowe w tej grupie badanych rozłożyły się równomiernie- około połowa osób zaczęła „eksperymentowanie” z używkami przed 15 rokiem życia, druga połowa po 15 roku życia.

4) Miejsce spożywania alkoholu i narkotyków oraz okoliczności inicjacji:

Uczniowie szkół podstawowych nie wskazali jednomyślnie miejsca pierwszego spożycia alkoholu czy narkotyków. Do najczęściej wybieranych odpowiedzi należy zaliczyć: **w domu** lub **nie pamiętam**. W ankiecie sporadycznie wskazano jako miejsce szkołę. Podobną niemiarodajnością charakteryzuje się pytanie dotyczące tego, kto zaproponował alkohol lub narkotyki. Tutaj zaznaczano zmiennie- sam/ sama spróbowałem/ spróbowałam, rodzina, rówieśnicy, nie pamiętam bądź opcję: inne.

Podobne pytanie na temat miejsca spożywania alkoholu lub narkotyków zadano uczniom szkół średnich. Alkohol najczęściej spożywany jest przez młodzież **podczas imprez**- 43% odpowiedzi. W dalszej kolejności: u znajomych, w domu lub w innym miejscu. Natomiast narkotyki, jak wskazywano: **w szkole**- 40%

odpowiedzi, następnie w innym miejscu: 20% odpowiedzi, w dalszej kolejności- na imprezie, w domu, u znajomych.

5) Zainteresowanie pomocą:

Większość dzieci ze szkół podstawowych twierdzi, że w ich szkole prowadzone są rozmowy/ zajęcia o szkodliwości narkotyków i alkoholu. Ponad 70% ankietowanych młodszych nie potrzebuje pomocy/ rozmowy o problemach z tymi używkami. W tej samej grupie jest 23 osoby (6%), które potrzebują wsparcia.

W szkołach ponadgimnazjalnych zdania były równo podzielone. Połowa twierdzi, że w ich szkole nie są prowadzone zajęcia/ rozmowy na temat szkodliwości alkoholu i narkotyków, druga połowa, że takie zajęcia się odbywają. Zdecydowana większość (77%) badanych nie potrzebuje wsparcia w zakresie problemów z uzależnieniem.

5. Podsumowanie diagnozy:

Analiza danych dotyczących problemów uzależnień w Zambrowie wskazuje, że alkoholizm dorosłych pozostaje istotnym wyzwaniem społecznym, jednak miasto prowadzi konsekwentne działania profilaktyczne i interwencyjne. Liczba wniosków kierowanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych utrzymuje się na zbliżonym poziomie, a Komisja regularnie kieruje osoby na opinię specjalistyczną i podejmuje decyzje o przekazaniu spraw do Sądu. Postępowania sądowe w części kończą się zobowiązaniem do leczenia, co potwierdza skuteczność podejmowanych procedur. Ważnym elementem działań jest również aktywny udział Komisji w procedurze Niebieskiej Karty, co wzmacnia system wsparcia osób dotkniętych przemocą.

W obszarze dzieci i młodzieży badania ankietowe wskazują na wysoką świadomość zagrożeń związanych z alkoholem i narkotykami. Większość uczniów rozumie ryzyko zdrowotne i możliwość uzależnienia. Skala używania substancji w szkołach podstawowych jest niska, natomiast w szkołach średnich – zgodnie z trendami ogólnopolskimi – większa, szczególnie w zakresie alkoholu. Najczęściej wskazywanymi motywami sięgania po używki są ciekawość, chęć zabawy oraz presja rówieśnicza. Uczniowie korzystający z substancji najczęściej inicjują eksperymenty w okresie wczesnego lub średniego dojrzewania. Jednocześnie większość młodzieży deklaruje brak potrzeby pomocy, a część uczniów potwierdza dostępność zajęć profilaktycznych w szkołach.

Zebrane dane wskazują, że problemy związane z używaniem alkoholu i narkotyków są obecne, lecz miasto prowadzi działania ograniczające skalę zjawiska. W zakresie przeciwdziałania uzależnieniom istotą pracy profilaktycznej powinno być edukowanie mieszkańców Zambrowa i wyposażenie ich w wiedzę na temat przyczyn i szkodliwości zażywania substancji psychoaktywnych oraz wytwarzanie negatywnych postaw wobec nałogu.

Ograniczenie problemów związanych z używkami jest procesem długotrwałym, wymagającym współpracy wielu podmiotów i zasadne jest wspieranie działań zarówno profilaktycznych jak i leczenia.

III. Zasoby lokalne umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej

1. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zambrowie;
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zambrowie;
3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie;
4. Placówki oświatowe: szkoły, przedszkola, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna itp.;
5. Komenda Powiatowa Policji w Zambrowie;
6. Sąd Rejonowy w Zambrowie- III Wydział Rodzinny i Nieletnich;
7. Poradnia Uzależnień WOPiTU w Zambrowie;
8. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i inne instytucje zajmujące się działalnością profilaktyczną, naprawczą i leczniczą.

IV. Cele, kategorie zadaniowe i kierunki działania w ramach Zambrowskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029

1. Cele główne Programu:

- 1) Zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z uzależnieniami na terenie miasta Zambrów;

2) Zmniejszanie rozmiarów aktualnie istniejących uzależnień.

2. Cele szczegółowe Programu:

- 1) Podwyższanie progu wiekowego inicjacji alkoholowej i narkotykowej;
- 2) Ochrona dzieci i młodzieży przed uzależnieniem się od alkoholu i substancji psychoaktywnych. Wspieranie działań edukacyjnych i profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży;
- 3) Zmniejszenie ilości osób uzależnionych i nadużywających alkohol;
- 4) Zwiększenie ilości osób podejmujących leczenie we wczesnej fazie choroby alkoholowej;
- 5) Zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym, podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) Wzrost świadomości mieszkańców miasta na temat skutków spożywania alkoholu i środków odurzających i innych zachowań ryzykownych. Poprawa stanu zdrowia i jakości życia osób z problemem alkoholowym i narkomanii lub zagrożonych tymi uzależnieniami;
- 7) Zwiększenie stabilności i bezpieczeństwa środowiska rodzinnego, udzielanie pomocy psychospołecznej osobom uzależnionym i ich rodzinom, zapobieganie wykluczeniu społecznemu tych rodzin oraz integracja ze środowiskiem lokalnym z wykorzystaniem pomocy socjalnej, poradnictwa socjalnego i kontraktu socjalnego;
- 8) Kształtowanie i promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii.

3. Kategorie zadaniowe i kierunki działania:

- 1) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych:
 - Udzielanie pomocy terapeutyczno- edukacyjnej osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków oraz osobom zagrożonym tymi uzależnieniami;
 - Organizowanie szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków dla nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników pomocy społecznej, niezbędnych do prowadzenia pracy profilaktycznej i terapeutycznej z dziećmi, młodzieżą i rodzicami;
 - Współpraca z Wojewódzkim Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży, Szpitalem Powiatowym Sp. z o.o. w Zambrowie, placówkami oświatowymi, klubami abstynenckimi, organizacjami pozarządowymi, grupami samopomocowymi dla osób uzależnionych i ich rodzin i innymi instytucjami zajmującymi się działalnością profilaktyczną i naprawczą;
 - Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zambrowie, prowadzenie rozmów motywujących z osobami uzależnionymi do podjęcia leczenia odwykowego;
 - Sporządzanie opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
- 2) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, kadry wychowawczej, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:
 - Prowadzenie na terenie szkół podstawowych działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży;
 - Prowadzenie profilaktycznych zajęć indywidualnych i grupowych z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dziećmi z rodzin z problemem uzależnień lub zagrożonych uzależnieniem;

- Podejmowanie działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych dla rodziców, nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych. Finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych z zakresu uzależnienia od alkoholu i narkotyków;
- Organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, organizacja i zakup wypoczynku letniego i zimowego, innych wycieczek, obozów i imprez lokalnych z elementami profilaktyki uzależnień;
- Organizowanie debat, spotkań, warsztatów, prelekcji itp. z udziałem specjalistów, nauczycieli, rodziców, funkcjonariuszy Policji, pracowników socjalnych i innych zainteresowanych podmiotów w szkołach na terenie Zambrowa, Centrum Kultury z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholizmu i narkomanii;
- Zakup i upowszechnianie materiałów informacyjnych i edukacyjnych np. książki, ulotki, plakaty itp.;
- Organizowanie dożywiania dzieci i członków rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem uzależnień.

3) Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występuje problem alkoholowy lub narkomanii;

- Rozpowszechnianie wiedzy o możliwościach i procedurze administracyjno- prawnej kierowania osób uzależnionych na leczenie, udzielanie porad prawnych dla osób z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu lub narkotyków;
- Zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej, terapeutycznej dla członków rodzin, w których występuje problem alkoholizmu lub narkomanii;
- Sprawna współpraca z biegłymi sądowymi, opiniującymi w przedmiocie uzależnienia od alkoholi i innymi instytucjami niezbędnymi do przeprowadzenia postępowania w zakresie zastosowania obowiązku leczenia od alkoholu;
- Realizacja programów profilaktycznych dla dzieci z rodzin dotkniętych lub zagrożonych alkoholizmem lub narkomanią i innymi dysfunkcjami np. przemoc w rodzinie.

4) Wspomaganie działalności szkół, instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii:

- Współpraca merytoryczna z podmiotami współrealizującymi Program, wymiana doświadczeń i informacji w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholizmu i narkomanii oraz propagowania zdrowego stylu życia;
- Współpraca z Policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych, prewencyjnych, między innymi poprzez monitoring miejsc narażonych na gromadzenie się osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków czy dealerów narkotykowych, głównie w okolicy szkół;
- Wspomaganie działalności szkół i przedszkoli w realizacji zadań wynikających z Programu.

5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego oraz realizacja innych zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;

6) W celu ograniczenia dostępności alkoholu ustala się maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży:

- 30 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo;
- 25 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa);
- 25 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% zawartości alkoholu.

7) W celu ograniczenia dostępności alkoholu ustala się maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży:

- 50 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo;

- 50 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa);
- 50 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% zawartości alkoholu.

Ograniczenia określone w pkt. 6) i 7) są przyjmowane uchwałą Rady Miasta Zambrów i są zgodne ze stanem na dzień uchwalenia niniejszego Programu. Zmiany w maksymalnych liczbach zezwoleń nie wymagają zmiany niniejszego Programu.

V. Adresaci Zambrowskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029

1. Mieszkańcy miasta Zambrów;
2. Dzieci, młodzież i ich rodziny;
3. Kadra pedagogiczna szkół, wychowawcy przedszkoli, pedagodzy i psychologzy szkolni;
4. Organizacje pozarządowe;
5. Osoby uzależnione, osoby zagrożone uzależnieniem i ich rodziny;
6. Ofiary przemocy w rodzinie;
7. Pozostała społeczność lokalna.

VI. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zambrowie

1. Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zambrowie, zgodnie z art. 4¹ ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, powołuje Burmistrz Miasta Zambrów.

2. Organizację i tryb działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określa Regulamin nadany zarządzeniem przez Burmistrza Miasta Zambrów;

3. Posiedzenia Komisji odbywają się zgodnie z planem zatwierdzonym przez Burmistrza Miasta Zambrów. Plan pracy Komisji opracowuje Komisja do końca stycznia na dany rok kalendarzowy. Do 15 lutego Przewodniczący Komisji przedkłada plan do zatwierdzenia przez Burmistrza Miasta Zambrów;

4. Komisja jest ciałem inicjującym i opiniującym działania mające na celu realizację Zambrowskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, a także podejmującym czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;

5. Do zadań Komisji należy w szczególności:

- 1) współpraca z Pełnomocnikiem Burmistrza Miasta Zambrów ds. realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii poprzez opiniowanie:
 - projektów uchwał dotyczących liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych, ich usytuowania na terenie miasta oraz warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych;
 - zgodności lokalizacji punktu sprzedaży alkoholu z Uchwałą Rady Miasta Zambrów w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania na terenie miasta miejsc sprzedaży gastronomicznej i detalicznej napojów alkoholowych, także udział w oględzinach i pomiarach;
 - projektu raportu z realizacji Zambrowskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
- 2) prowadzenie monitoringu i kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych;
- 3) prowadzenie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu poprzez:
 - przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu;

- motywowanie uzależnionych do dobrowolnego podjęcia leczenia odwykowego;
 - kierowanie na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
 - kierowanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w sprawie orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
- 4) współpraca z kuratorem sądowym wykonującym nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu na podstawie orzeczenia sądowego;
 - 5) udzielanie wsparcia członkom rodziny osoby uzależnionej od alkoholu;
 - 6) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym i uczestniczenie członków Komisji w pracach grup diagnostyczno- pomocowych;
 - 7) opiniowanie proponowanych sposobów realizacji zadań Zambrowskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
 - 8) inicjowanie działań określonych w art. 4¹ ust. 1 pkt 6 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
 - 9) przygotowywanie wniosków do projektu Zambrowskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
 - 10) monitoring realizacji zadań finansowanych z Zambrowskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
 - 11) inicjowanie działań profilaktycznych.

6. Wynagrodzenie członków MKRPA:

- 1) Za udział w pracach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w formie miesięcznego ryczałtu w wysokości:
 - 1050 zł brutto- Przewodniczący Komisji;
 - 800 zł brutto- pozostali członkowie Komisji.
- 2) Okresem rozliczeniowym jest miesiąc kalendarzowy;
- 3) Ustala się następujące potrącenia:
 - 20% przysługującego miesięcznego wynagrodzenia za nieobecność na każdym posiedzeniu Komisji w danym miesiącu;
 - 20% przysługującego miesięcznego wynagrodzenia za nieobecność na każdym, w danym miesiącu posiedzeniu grupy diagnostyczno-pomocowej, zespołu interdyscyplinarnego.
- 4) Jeżeli członek Komisji w danym miesiącu nie uczestniczy w żadnym posiedzeniu lub jeżeli suma potrąceń w danym miesiącu wyniesie 60%, wynagrodzenie za dany miesiąc nie przysługuje;
- 5) Wynagrodzenie wypłacane jest w terminie do 10 następnego miesiąca, na wskazany przez członka Komisji rachunek bankowy. Miesięczne zestawienie wynagrodzeń sporządzane jest przez Pełnomocnika Burmistrza.

VII. Finansowanie Programu

1. Zambrowski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 będzie realizowany w ramach środków finansowych gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2. Ogólna kwota przeznaczona na realizację Programu, w każdym roku kalendarzowym będzie określona w uchwale budżetowej Rady Miasta Zambrów na dany rok;

3. Szczegółowy podział środków oraz dokonywanie zmian w podziale środków na zadania wymienione w Części VIII Programu będzie określone Zarządzeniem Burmistrza Miasta Zambrów po uchwaleniu uchwały budżetowej na dany rok.

VIII. Szczegółowe zadania finansowane w ramach Programu

1. Prowadzenie zajęć z osobami uzależnionymi, w tym w szczególności:

- prowadzenie świetlicy informacyjno-koordynacyjnej (wynagrodzenia i pochodne, szkolenia, utrzymanie lokalu, drobne naprawy i remonty, zakup materiałów, wyposażenia niezbędnego do realizacji zadania, wydatki administracyjne i inne związane z prowadzeniem świetlicy, środki czystości i higieny, itp.),
- realizacja programów profilaktyczno-terapeutycznych, dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
- organizowanie imprez promujących styl życia bez alkoholu i innych środków uzależniających.

2. Prowadzenie świetlicy profilaktycznej, z możliwością dożywiania, dla osób z problemem alkoholowym i narkotykowym lub zagrożonych uzależnieniem (w tym bezdomnych), w szczególności:

- wynagrodzenia i pochodne, szkolenia (w tym wolontariatu), utrzymanie lokalu, drobne naprawy i remonty, zakup materiałów, wyposażenia, wydatki administracyjne, środki czystości i higieny, inne wydatki związane z realizacją zadania;
- artykuły spożywcze, posiłki, itp.;
- organizowanie wycieczek, imprez promujących zdrowy styl życia, itp.

3. Prowadzenie przez Szkołę Podstawową Nr 3, Szkołę Podstawową Nr 4 i Szkołę Podstawową Nr 5 w Zambrowie pozalekcyjnych popołudniowych zajęć, w tym sportowych, w czasie nauki oraz zajęć w ferie zimowe z dziećmi zamieszkującymi w Zambrowie z rodzin z problemem alkoholowym lub narkotykowym lub zagrożonych tymi uzależnieniami, zapewnienie im opieki i wychowania, pomocy w nauce, rozwijania zainteresowań, organizacji czasu wolnego oraz zabawy, z uwzględnieniem treści profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w tych zajęciach;

4. Zorganizowanie przez Szkołę Podstawową Nr 3, Szkołę Podstawową Nr 4 i Szkołę Podstawową Nr 5 w Zambrowie jednodniowych wycieczek z uwzględnieniem działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii dla uczniów zamieszkujących w Zambrowie z rodzin z problemem alkoholowym lub narkotykowym lub zagrożonych tymi uzależnieniami oraz realizacja programów profilaktycznych skierowanych do uczniów, rodziców i kadry pedagogicznej;

5. Zorganizowanie przez Szkołę Podstawową Nr 3, Szkołę Podstawową Nr 4, Szkołę Podstawową Nr 5 w Zambrowie wypoczynku (kolonie, obozy, obozy wędrowne, biwaki, wycieczki kilkudniowe itp.) z uwzględnieniem działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, dla uczniów zamieszkujących w Zambrowie, z rodzin z problemem alkoholowym lub narkotykowym lub zagrożonych tymi uzależnieniami;

6. Zorganizowanie przez miejskie przedszkola w Zambrowie wycieczek dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym lub narkotykowym lub zagrożonych tymi uzależnieniami z uwzględnieniem działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii oraz realizacja programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii ;

7. Współorganizowanie Festynów Rodzinnych z elementami profilaktyki alkoholowej i narkomanii z Parafią pw. Ducha Świętego, pw. Parafią Trójcy Przenajświętszej i pw. Parafią Józefa Rzemieślnika w tym w szczególności wydatki na: opłacenie zespołu muzycznego, wesołego miasteczka dla dzieci, artykuły spożywcze, ulotki, broszury, itp.;

8. Sporządzanie opinii psychiatrycznych i psychologicznych oraz finansowanie kosztów sądowych;

9. Ponoszenie kosztów wynagrodzenia członków Komisji;

10. Ponoszenie kosztów wynagrodzenia Pełnomocnika Burmistrza;

11. Ponoszenie Kosztów na usługi pozostałe i zakup materiałów i wyposażenia związanych z realizacją Programu, pracą MKRPA (w tym artykułów spożywczych do kwoty 500,00 zł rocznie);

12. Przeznaczenie pozostałych środków na dofinansowanie zadań wymienionych w pkt. 1-11.

IX. Postanowienia końcowe

1. Za realizację zadań wynikających z niniejszego Programu odpowiedzialny jest Burmistrz Miasta Zambrów. Bieżącą koordynację i nadzór nad realizacją Programu sprawuje Pełnomocnik Burmistrza do spraw realizacji Programu;

2. Monitoring i realizacja Programu prowadzona będzie poprzez:

- 1) Raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, który Burmistrz przedkłada radzie gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport. (art. 4¹ ust. 2b Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi);
- 2) Sporządzenie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom informacji z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, i przesyłanie jej do Centrum w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja (art. 4¹ ust. 2c Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi);
- 3) Za przygotowanie raportu i sporządzenie ankiety odpowiedzialny jest Dyrektor MOPS w Zambrowie, Przewodniczący MKRPA w Zambrowie i Pełnomocnik Burmistrza.